

Մէմբէրէն իմարէթին մէջ ալի-
պի զաթէն մալիմ օլտուղունտան թէ-
քերիւրինտէն սարգի նազար իտէրիդ:

Մէմբէրէն մուրախաւարընա
սէրթ մուամէլէ օլտուղունտու տէրի
չէհրտէ պիր շաիրա տէվէրան իյլէմիշ
իսէ տէ, պուռնուն ասլը եօգ տուր.
պուռնար պիլաքս, գօնկրէտէն կէօր-
տիւքլէրի գապուրիէթտէն զիեռաէ-
սիյլէ իսօնուտ կէօրիւնիւեօրլար: Ի՛նչ-
թիմալ տըր քի պուռնար իուռնան մու-
րախաւարընտան տաճա պիեռաւտէ
հիւսնի սուրէթտէ գապուր օլտուղունտ
տուր. անճագ շու Ֆարգ վար տըր քի
գօնկրէ, Եունանիլլաքա արազի վիրէ-
ճէք օլտուղունտ հալտէ, Մէմբէրէն իս-
տէն պիր մըգտար եէր զապլթ իտէ-
ճէք տիր:

Պու ախլաւ գօնուչտուղունտ պիր
Մէմբէրէն իտէտի քի պուռնարտա
հէր քէսէ բարա վիրիիէօր իսէ տէ,
վիրիիէ բարալար եէքտիկէրինտէն
ֆարգլը տըր: Շէօյլէ քի, Բուսիլաք-
եա, սայիր շէյլէրի տախիլի հիստալ իթ-
մէքսիլլին, թէնիմիլլին պիր բարալարըն
(Պէսարապեա եւ անլաթմագ իսթէր)
թիւրքէ, էյի պիր սինօր, իրիսթիւսն
պիր իտարէ, վէ եէրինտէն գըմլիտան-
տըրընտա տէյնէք, Սըրպա իքի իւշ
կիւզէլ նաճիե, Գարաւաղա ուֆագ-
պիր իման, հիշ պիր ֆէտաքալարըք
իթմիշ օլտուղունտ Եունանա տա Օլէրի
իլէ կիրիտի վիրիիէօրլար: Պիլ քի շու
գաւտար ալթունտ սարֆ իտիպ, վէ շու
գաւտար տա գան տէօքտիւք, պիլտէն
պիր մըգտար եէր ալթուրլար, վէ պու-
տա Բուսիլաքա իթտիկիմիլլ իսթմէթին
միւքալթալթ տըր:

Մէմբէրէն իմարախաւարը,
իֆաւտէյի հալ ու մէրամ իթտիքտէն,
վէ տիւլէրի մուաղղամա մուրախաւա-
լարը իլէ պիր ալ գօնուչտուղունտան
սօնրա, չէքլիտիլէր:

Մէմբէրէն իսթէ, Տօպրուճաւտան
մաւտա պիր մըգտար տա բարա վի-
րիլէճէյի չօք տէֆա սէօյլէնմիշ իսթ-
տէ, պուռնուն ասլա լաֆիլ իլէմիշ օլտու-
տըրընտ սուրէթթը գալթիտէ պէեռան
իտէպիրիլիմ:

Պէրլին, Ա յուլիս
Պէրլինին զազէթմալարընտան վէ
զալէմ սահիպլէրինտէն միւրէքքէպ
պիր գօմիթթէ թարաֆընտան պու ախ-
լամ հայալանաթ պաղլէսինին պիր տա-
յիրէսինտէ, պու արա Պէրլինտէ պու-
լունան էճնէպի զաղէթալարը մուխ-
պիրլէրինտէ պիր զիեռաֆէթ քէչիտէ օ-
լունտու:

30 Մարտ, 1878, Ռէմբէ
Ճ.Պ. Ռոմիլթ

• • • Խմբագրապետ,
Շոգեհաւան հազիւ ժամը 6-7 մղոն
կ'առնուր:

Ասոր համար որոշեալ ժամանակին չը
կըցնէք Ալէքսանդրիա ժամանել:

Երեքշաբթի երեկոյ ուշ ատեն, մահիկի
լուսով հանգստարանը մտանք:

Շեքեալ առաւօտուն չոգենալէն ելնե-
լով՝ քանի մը բարեկամաց այցելութիւն
ըրինք:

Հետաքրքրութեամբ Պօսոյ վրայ տեղե-
կութիւններ կ'ուզէին:

Անհամբերութեամբ՝ ազգային ինդրոց
նկատմամբ լոյս կըսպասէին:

Իրիսթիւսն կորուսեալ ալթիթ թագն
ու եմիփորնը կը մեղքնային: • • •

Նոյն օրը, Ալէքսանդրիոյ նաւարանէն
ալ չորս հատ Նիկիտական ընտիր շոգե-
հաւաներ, Մահրուսէ, Մէհմետ-Սի, Տա-
լախիլէ և Մահալա, դէպ ի Պօլիս կու-
ղեհորէին, բարձր իշխանազն Հասան Բա-
շան, ու իւր հրամանատարութեանը տակ
գտնուող Նիկիտական բանակը՝ բերելու
համար:

Երեք օր շարունակաբար Արաբացոց
խաֆէ ըստած չէնալէն տաք օդը կը շին-
էր:

Յոպոյէ երթալու համար, ստիպեալ է-
լիք երեք օր Ալէքսանդրիա մնալու:

Օղին ծանր ճնշումէն պարտաւորեալ,
Ռէմբէ ըստած ծովագետաց գիւղաքաղա-
քը, Եունանիլլան մեծ եղբայր նաճապե-
տական ամարանդը գնացիլք, ուր զու-
արթ կանցնեմք մինչեւ ցոյսօր մեր աչ-
իւրի օրերը:

Այս առթիւ հետաքրքիր ընթերցողաց
տեղեւոյս նկատմամբ ստորագրական փոքրիկ
ճաշակ մը տալ կուզեմ:

Ռէմբէ, Ալէքսանդրիոյ Արեւելեան կող-
մէ՝ կէս ժամ հեռաւորութեամբ, ծովագետ-
եայ Նիկիտական արուարձան մ'է:

Երկաթուղւոյ կայանին քով կոնսան-
բուրգ մը կայ կենդանալիւր նշանագրե-
լով:

Կղզուպատայ թագուհւոյն ասեղը կը
կոչեն զայն:

Ասոր գուգեակն էր այն, որ քանի մը
տարի յառաջ Բրիտանիոյ ընծայուեցաւ Խը-
տիլիւսի եան կողմանէ:

Մեծ կայարանին ալ կողմը կը գտնուի
քաղաքին համար մարթուած կենդանիե-
րուն սպանդարանը:

Հո՛ս, իշխանութեան մէկ թշուալէօր
հիւանդարանն ու յանցեցող փոքրիկ բան-
ալ կայ:

Անխտիր կընդունուին հիւանդները —
ինչ ազգէ ալ որ ըլլան:

Մասնաւորապէս գիւղին յատկացեալ
երկաթուղւոյ դժերը երկուք են:

Մէմբէ՝ Ալէքսանդրիոյ ընկերութեան,
միւսը՝ իշխանութեան սեփականեայ:

Այս երկու ճիւղերուն մէջ մրցանք մը-
տած է:

Ժամանակին, հինգ Անգլիացիք՝ միա-

բանելով, ընկերութիւն մը կը կազմեն եւ
սոյն գիւղի ամբողջ տարածութիւնը — որ
երկաթուղիով կէս ժամ կը տեւէ — աժան
գնով կը գնեն:

Իրենց հաշույն՝ երկաթուղի շինել կու-
տան հինգ կայարաններով, որոց մէն մը
անունները ընկերութեան իւրաքանչիւր
անդամոց անուամբը կընուած են:

Եւթպի ըստած անգլը՝ կայի շինելու
խաղախորդարան մը կայ, Յոյն վաճառա-
կանի մը սեպականութիւն: Նաեւ պա-
տերապական թնդանօթ անգլ քացօթեայ
դղեակներ:

Իսկ Մուստաֆա-փաշա կուռած կա-
յանը՝ գեղեցիկ պարտէզներ, գոյնզգոյն
երկինքանգ ծաղիկներ, թղեստան, ա-
ղաթաթաղի ծառեր, վերնծաղ Նիկի-
տական մոզէնիներ, իշխանական ծովա-
փնայ կարմրաներկ պալատ մը, դիմացը
աշտարակած եւ հոյակապ ձմերոց, ըն-
դարձակ աղահանք լիճ մը:

Այլեւ ճամբուն վրայ կը գտնուին Գաղ-
ղիացոց, Անգլիացոց, Յունաց, Գլուաց,
Հրէից ծառադարձ գերեզմանատունները,
ինչպէս նաեւ Հայոց չըջալիակ եւ անդա-
լար նոր գերեզմանատունը:

Դառնանք գիւղաքաղաքին:

Տեղւոյն հողը՝ աւաղուտ ըլլալուն հա-
մար, Ռէմբէ ըստած է, Արաբական շէ-
բանէն:

Պէտք է գիտնալ թէ՛ այլ է Ալէք-
սանդրիոյ Ռէմբէն, այլ է Պաղեստինու Ռէմ-
բէն:

Ալէքսանդրիոյ Ռէմբէ՝ ծովուն եզերքը
լեզուակածեալ տեղ մը ունի:

Սոյն գիւղաքաղաքը՝ ամառային օդափո-
խութեան տեղի է: Հիւանդաց՝ խիստ ա-
ռողջարար:

Ամարուն տաքուն, ծովու բաղնիք
մտնելու համար՝ խուռն բազմութեամբ
հոս կը գլխեն Ալէքսանդրացիք:

Եւրոպացիք, յորոց մասնաւորապէս Անգ-
լիացիք, մեծ համարով ունին տեղւոյս
գեղեցիկ օդոյն եւ կլիմային բարեխառ-
նութեանը նկատմամբ:

Չորս հինգ տուն ալ Հայոց կը գտնուի:
Իլիքը բանաստեղծական է:

Տեղ տեղ Մօտայի գեղեցիկ սարաւան-
դակը և տեղ տեղ ալ Հիւսեմար-իսկէլէ-
սիի դալարագեղ դաշտալայրը կը յիշեցնէ:

Մօսիսին մէջ, անմահ Պէլէթալեանի
երգած Ալէմ-Տաղն է: Իսկ յուլիսի մէջ,
Մարմարայի խաֆէ կղզիները:

Երեկոյեան դովուն, ծովագետ կերթան
գիւղին կանայք, ճեմերու, և ճաշերու:

Նատերը, դրոշն մեծածախ կերակու-
րներով կուգան: Մանաւանդ կիրակէ և
սօն օրերը:

Ռանը երկաթուղիով, ոմանք հանրա-
կապեալով, այլք՝ Տեառն-պէրոյով: • • •

Գիւղին մէջ, ժողովրդական պանդոկ,
ճաշարան, մածախ, նպարավաճառ, հա-
ցագործ եւլն կը գտնուին:

Ռէմբէ՝ գեղեցիկ պարտէզներ ալ ունի,
որոց մեծ մասը, բանջարեղանաց յատկա-
ցեալ են:

Պէտէվները՝ վրանաբնակ ըլլալուն, հո՛ս
ալ եկած հաստատուած էին:

Արարողութիւնին, շարժումներին, ըն-
թացքին՝ խիստ հետաքրքրական և հաւա-
նակաբար բուն կցիպտական են:

Ձեռք սեղմելին, ալ թոթուելին ան-
գամ միւս ազգերէն տարբեր է:

Ոչ Եւրոպական, ոչ Մասնական...:
Կայարանաց մէջ Պոլիքի կայանը՝ ա-
ռաջինն է, իր ճաշտարակետական ճաշա-
կան ու ոճովը:

Կանուխ գացող և ուշ վերադարձող
Ռէմբէքանակ երթեւեկողաց զիւրոյթեան
համար, ընկերութեան կողմանէ՝ երկա-
թուղւոյ գծով միաձի կառքեր ալ սահ-
մանաւած են:

Թաճախօրք՝ ընդհանրապէս կանխա-
վճար բաժանորդագրուած:

Հո՛ս, Գաղղիացիք փոքրիկ մատուռ մը
ունին. Ֆրէնները գիւրեթթիկ դպրոց մը:
Յոյները՝ մէկ եկեղեցի և մէկ դպրոց. իսկ
Անգլիացիք՝ երկու ժողովարան, որուն մէ-
կը՝ երեցակահացի է:

Ռէմբէ (Թիւս Անգլիացոց ընկերու-
թիւնը Նեղոսի ջուր ալ բերել տուած է)
ընդհանրապէս հորի ջուր կոխմով, որ
թէպէտ բարեհամէք է, բայց հիւանդաց
համար խիստ օգտակար և առողջարար
դատուած է անգլական լուսնոց կարծեօք:
Մովափը՝ կան քանի մը աւերակ հնու-
թիւններ, պարզ՝ բայց չհաւանոր. հին
պալատներու աւերակ բեկորներ, քար
ու քանդ Յունական յիշատակներ, փրեթ-
կական ներքնաղիներ եւլն եւլն:

Նատակիս անձուկ սահմանը չի ներէր
ասոնց մանր կէտերուն իջնելով՝ լրագրոյդ
կարեւոր էջերը գրաւել:

Մնամ Ձերդ
Ս. Յ. ԱՅԱՍՏԵԱՆ

Պէրլինտէն Լօնտոնեա չէքիլպ,
սուրէթի թերճէմսի Օսմանլը նամ
ղագէթատա կէօրիւլէն շու աթիտէքի
թէլէկրաֆը սյնէն պիդ տախի տերճ ի-
տէրիդ:

«Գօնկրէնին տիւնքի (կ յուլիս) ին-
թիմալիտէ, ինկիլթէրրաեա միւնասէ-
պէթի գալիեթսի օլան Էրմէնիսթան
վիլաեթի, Հօտ թարիդի իւզէրինտէ
օլտուղունտ ճիհէթիլէ, լօրա Պիգօնաֆիլտ
պու մէսէլէյի տիկէլլէրտէն զիեռաթէ
թաշիլը իթիւնաեա ալըշ տըր:

«Պու մէսէլէ, պիր թագըմ միւշ-
քիւլաթը միւնէտալ օլտուղունտ ճիհէթիլէ,
պիր միւստէթ իմթիտաթ իտէճէք կի-
պի կ.օրիւնիէօր: Էրմէնի միլլէթի
կէրչի քէսիր իւլ նուֆուս իսէ տէ, ճէ-
սուր օլմաեքպ, հէման գատըն կիպի
պիր միլլէթ օլտուղունտան, քէնտիլէ-
րինի մուհաֆազաեա միւքթէտիր տէ-
իլ տիրլը:

«Էրմէնլէր շիմտիքի հալտէ
թիւրքլէրտէն կէրչի պիր կէօնա ֆէ-

— Էֆէնտիլէր, տէսի, Թաւմըն սուֆ-
րալը վէ սանտալիէլէր օլտուղունտան,
սիլիլէ՛ս սուֆրաեա պուռնունտ տիմէք-
իկէ, ճէսարէթ իտէմէմ իսէ տէ, ուսու-
լու աթրագալը սիլիլէ՛ս տէրիսթըր իթ-
տիրմիլլէլէ տէ իթթիսար իտէրիմ իտիլի կէր
իսթէրսիլլը, բէշիլը եէրինէ, իւզէրինիլէ
աղաճ եաքաղարը ալընը, վէ Բօմալը-
լար կիպի, սատալիլէր իւզէրինտէ օթու-
րաճագ եէրալէ, շաքըրըք իւթիւնէ եա-
կըրընը, Լօտ Սիւկըլթըն սաղ թարա-
ֆըմա, վէ սըր ճօն Մաքօն սոլ թարա-
ֆըմա օթուրմագլըղա Էլպէթան հիւսմիթ
պուռնունաճաք տըրլար:

Լօրա Սիւկըլթըն վէ սըր ճօն պէեռանը
թէլէքլէրլէ, թէլէթիլի մէլպուրա մու-
վաֆաթաթ իթտիլէր:

— Հիմ սիւհալարընըլը չըլքարմանըլը,
տէտի ճէլա կիւլէրէք, չիւլէք ինթիմալ
տըր քի սիլը գաբան եախօտ սիլը վաղաք,
եկիւլէրին զօգուստուո ալարաք, պիլպ
պիր վիլլիթա վիլմիլլէլէ կիլիլէր իսէ, քէն-
տիրիլլէ մախսուս իւզէթ իլէ գալուլ
իթմիլէ հաղըր պուլունալում:

Պու սէօզլէր իւզէրինէ մուսմէն գաշ-
գաշա իլէ սիլը կիւլիւլ զուհուրա կէլտի:
Ձիւլէք բէշիլիսին պու քէշիլիսին ֆիլիլէ
չըլքարմը, սաղա աղէք մուվաթըք տէյիլ
իտի: Պուռնուլա պէրապըր պիլիլէլէ միւ-
գաֆիլլէր ըլ՛վպիլլէր քէմիլլէրլիտէ, վէ-
գարապիլլալը եանը պաշարընտա պու-
լունարալ, թաւմա օթուրմալար:

Իրէնտէն ճէլլալըն, լօրա Սիւկըլթըն իլէ
պէրապըր ճօն Մաքօնտ տալի եանընա
գապուր իտիլի, ալըլպուլլէկեանտան պու-
լունան Հիւստիլլէրին թէլաճիլէլիւնի մու-
ճիլ օլտու:

Պուռնարա, լօրա Սիւկըլթըն, Պէնարէս
չէհրի վալտի, վէ Հիւստիլլէր չիլքէթի վէ
պիլանէն ալէյ, ինկիլթէրա տէվէթի վէ-
քիլի օլտուրըլա, Եիւլիլլէր մաքաւաթա միւ-
մալլէյին օթուրմալը թապիլի, վէ ետ-
լսօտ ինապը մապաշաթտան իտի իսէ տէ:
ճօն Մաքօնտն այնի մաքաւաթա պուլունա-
լար մուվաթըքը մուսաշաթ կէօրիւնիլլէ
իտի: Վաղաք մէլքալուն մէլքը վէ մէ-
մուրիլլէթ տալի սիլիլէ, վէ թապիլէա-
լը ուսմալ թարաֆընտան թագալիր օ-
լունտուլ իտի իսէ տէ, տիկիլը թարաֆ-
տա, բէշիլա ճէլա կիլիլ, սօղորտանը
սօղորտ Հիւստիլլէրին հիւստիլլէրալը ա-
լիլալը սիլիլէլիսինտէ թէլիլլէտ իթմիլ
օլան լուսմա Տօրիլալ Մահալ տուրմուդ-
ճա, Հիւստիլլէր, Էյլիլ սիլը պիլիլէք չէրէ-
ֆէ պիլիլալը պու գալթըն նայիլ օլտուրը
լանթիլէ կէօրիլլէր իտիլլէր:

Սիւնաք շուսու իւզիլլէլէ պէեռան իտէ-
րիլ քի, պու հատիլալտէն տուրմը ճէլիլլէթ
աղաւալըն պիլը գալթը պէլիլլէտ հուստիլլէ
կէլլէն իւզըլլէր, տալիլլէլլէր թարաֆըն-
տան կէօրիլլէլէլլէր, թէլիլլէլլէն մահալ օլտու:
Տալիլլէլլէր իսէ հայալանարա սիւսար օլ-
տուլլէրը հալտէ, սապաշտան պէրու օլ-

մանըն իլիլտէ կօթէլէ պէրիլլէ գօլմուշ,
վէ պուռնուն նալի գաբընլարը ֆէվէլլէլա-
նէ սուրէթթէ անգլըլը օլտուղունտան,
նէֆիս վէ էնֆայի թաւալարը քէմալի իշ-
թիլա իլէ վէ պիլա ֆաւալա եէմիլլէ սալ-
լաւըլար: Հէլէ օ շարալ չիլլէլլի արտ
արտա պուլըլը, վէ շալիլաեա շարալը-
նըն տալալարը քէմալիլլէլիսին կէօլլէրին-
տէ վէ եիւզէրլիլլէ պիր մէլպուրիլլէթ վէ
չաղըլը հասըլ իտէր իտի:

Ինկիլիլլէր շարալըն թէլիլլէլիլլէլլէ Ֆը-
րանըլար կիպի պոլ պոլ կիւլմէլէ վէ պու-
լաղաղըլալ սալաւաղըլարը միսիլլէ, Հիւստ-
իլլէր տալիլլէլլէլլէլլէ տուրիլլէլլէ թապի-
լէթը օլտուլլէլլէլլէ թագալիրտէ, շու սը-
րաւա սիլը տէլլէլլէ մէլպուր վէ ինիլաեա
կէօրիլլէլլէլլէ պուլաւալըլա:

Դալիլալ, իլ պու մէլպուրիլլէլլէ արա-
ւալընտ, միւսաֆիլլէրլլէլլէլլէ անճաղ սիլը գալ-
ալընտ տալալալ, վէ ճէսուր ատէմիլլէլլէ
պիլլէ տէլլէլլէ վիրիլ տէլլէլլէլլէ, գալիլլէ
քէմալ վէ կիւլիլլէլլէլլէլլէ պուլունտան
ատէմիլլէլլէ սիլիլլէլլէ իլ շալիլլէլլէ պիր
սէլալ ճանվէր սիլիլ գալթիլ օլտու:

Իլլէլ վաղալալ շուստան իւզալլէլլէ ի-
տիլ: Շէօյլէ քի, Էլվիլլէլլէ տալիլ պէեռան օ-
լունտուլալ իւզըլլէ, օլմանըն սիլը թարա-
ֆընտա աղալ սիլը սու օլտուլ, Էյլալ սալ,
Էլթալլը շաքըրըք վէ սալաւա թէլլէլլէլլէ
էլլէլլէլլէլլէ արաւալընտ սիլը կէլ շաղըլ
իթմիլլէ իտի:

(Տ. վալմ)

